

AKATALPA

Ocak 2013 - Sayı 157

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Hüseyin PEKER

Osman Serhat ERKEKLİ

DAĞ KIRIĞI

gönül isterdi ki böyle bitmesin
zeytin senesinde koşsun canlı atlar
kuş kayıtlarını sorgulasın geçen ömrüm
kendi heykelini parçalar gibi yaşadım
ellerimde yün, su topladım ördüm
çile çekip göğsüme desenler işledim
börülce ekim, darı öğüttüm
anlatıp durdum döl müjdesi törenlerini
bedendeki zehri kaldırdım, söyledim saz sökümünü
çay bardağında kahve söyledim, yaşadım iyi mi?
bulutlarla içli dışlı kaya duvarlar
saç ekmekleri, nohutlu pilavlar
bileğim kırıldı, söndüremedim saz yangını
dilsiz olsun benden doğan çocuklar
tırnak kesme günümü kaybettim
perşembe mi, cumartesi mi, kalburdan çıkararak hepsini?
devrilmiş ağaç gövdeleri yatıyor üstümde
dağ kırığı biriydim, kaya kibarı
doruktan çığ geldi mi, söker atar bedenimi
bir yörük anası kurtardı beni
mendilim gülcemal, tek çizgili gülahmet
bitiremedim gittiğim kız evlerini
mahlasım: karakovanlar
sürülerin başına geçmiş serenlerde
rüzgar kötülüğü var üstümde
cennet çamuru yüzüme bulanmış
kırılan dişlerim yaşamdan
derinlere batmış şiirim
çarpık biriyim için içinde
kestirmeden anlatıyorum parlak taşları
suçluluk taşımayan biçimde
yük devesinin yükünü boşaltmış haliyim
tütün tarlasında kar suyu
damat paçası dikilmiş üstüme
ağır bir gökyüzü üstümde
gönül isterdi ki böyle bitmesin
tamiri mümkün dün gördüklerimin
at sinekleri üredi üstümde
yapıştı mermi karıncaları
siz vurdukça üstüme
adımı yazan her kitaptan beni silin
bir kürek toprak, kara taş yazılı
doğum tarihim yeter, hepsini bir savaş siler
vurun vurun kara fırınlardan
ölmek güzeldir kelepçe üstüne kelepçe

PSİKİYATRİ KLİNİĞİNDE BİR GECE

Dün acilde kaldım bütün gece
Manik depressifler şizofrenler alkolikler çiçeği burnunda
[doktorlar
Bir kedi bütün gece dolaştı kliniği
Ben, dedi, hepinizin nöbetçi doktoruyum; ben, kedi!
O sabah ezanı ile yorgun ayrıldı; biz uyuduk
Bütün bunları bir martı gördü yüksekten
Bir de Tanrı
Para ve şiir önemli değil gerçekten
Tornadan çıkmış Rus kızları da öyle
Yıllar sonra
Mezarımda gördüm sanki aynı kediyi
Bu kedi o kedi miydi

25 Eylül 2012

İbrahim OLUKLU

ORADAN BURADAN

Ormanın bir yerinde durabiliriz bir caddenin hevesiyle
Barak olur üstümüz başımız
Elmanın kabuğundan sana ulaşmayı öğrenirim
Dersimizi baştan alırs öyküler anlatırken
Yağmura damla oluruz
Güller sobeler bizi
Akşam gülüşünü unuttuğun masada

Kaldırırma oturttuğu kahrını okşuyor kadın

Zamansız bir fiil çekimi gözleri

Fatih Akça, Adnan Akdağ, Ömer Akşahan, Necati Albayrak, Nilüfer Altunkaya, Suat Kemal Anı, Serap Aslı Araklı, Mithat Aslan, Seçil Avcı, Seçil Avşar, Ayfer Cengiz, Serdar Çakıcıoğlu, Ünsal Çankaya, Halim Çiftçi, M. Güner Demiray, Esra Demirci, Oresay Özgür Doğan, Pınar Doğu, Osman Serhat Erkekli, Ozan Genç, Sertaç Gereç, Mehmet Girgin, Ozan Kaçar, Ali Karagöz, Cihan Oğuz, İbrahim Oluklu, Mine Ömer, Seyhan Özdamar, Seher Özkök, Hüseyin Peker, Gülçin Sahilli, Onur Sakarya, Mustafa Burak Sezer, Sıtkı Sıyrılmış, Ahmet Tahta, Enver Topaloğlu, Tuncer Uçarol, Yıldırım Vural, Reha Yünlüel.

Sevil AVŞAR

Zamanında yazı akılı çağırılmıştı. Söz uçuyordu. Akılla, yazıyla sözü zapt ettik. Günümüzde ise ekranlar akılı kovaladı. Dünyanın patronlarının görmemize izin verdikleri kadarını gösteren televizyon, bilgisayar, cep telefonu, ekranlarıyla sanal ve kaygan bir zeminde akılsız ortada kalakaldık.

Sanal ortamda her şey hareketlidir. Pasif katılımımız hafızayı gereksiz kılar ve seyirci konumunda kalırız. Facebook ya da twitter'daki vb... klavye kullanımı aktif katılım demek değildir. Kâğıt, kalem, daktilo vs... ve hafıza ve akıl olanları zapt etmekte; kalıcı bir biçimde kayıt etmekteydi düne kadar. Bu gün dünya hareket halinde gelip geçmektedir ekranlarımızdan.

Görselliğe yaslanan bütün nesnelere kütüphaneler dolusu bilgi bir saniyede silinebilir. Hafızamız kullanmadığımız için körelmiştir ve çok önemli bilgiler geri dönüşü imkânsız biçimde yok olabilir. Küçük bir yanlış ya da kasıtlı tuşlamayla kişisel veya toplumsal tarihimizin bir bölümünü kolayca kaybedebiliriz. Acaba hatırladıklarımız insanlığın yok olmasına izin vermeyecek şekilde davranmamızı sağlayacak mıdır?

Yazı yazılırken veya okunurken akıl her an devreder. Ölçer, biçer, tartar, karşılaştırır ve kabul ya da reddeder. Görsellik gündemindeyse akıl yoktur, kovalanmıştır; devrede değildir. Ölçüp biçmek mümkün değildir görüntülerin söylediklerini. Bu da bizim ekranın önünde pasif, aciz ve savunmasız kalmamıza neden olur. Görüntüler içimize nüfuz edmeden su gibi akıp gitmektedir. Görüntü dünyasında her şey yüzeyde olup bitmektedir. Derinleşmeye izin yoktur bu acımasız çarkta... Saniyelerle ölçülecek küçük bir zaman diliminde sayısız görüntü ya da sözcük bombardımanına maruz kalırız. Bilgiyi kendimizin kılmaya zaman kalmadan görüntü hızla akar, gider kaybolur. Bunlar olurken duygu yüzde yüz devre dışıdır. Bu kadar hızlı bir ortamda duygulanmaya vakit kalmaz çünkü. Duygulanmaya, hüznlenmeye, merhamet duymaya vb... vaktimiz yoktur. Tüm benliğimizle yeni gelen görüntüyü yakalamaya çalışırız. Bunlar olurken günün sonunda hiçbir şey yakalayamadığımızın farkına varamadan yataklarımıza gireriz.

Yazı yazarken ya da okurken düşünmekteyiz ve düşündüğümüz için her aşamada yeni düşünceler üretebiliriz. Üretici olmamızın mümkün olduğu hakiki dünyadan sanal dünyaya geçtiğimizde ise düşünmeden müdahil olduğumuzu anlayamadan ekranların önünde nefes nefese bir yarış içinde buluruz kendimizi. Yeni bir düşüncenin doğmasının imkânı yoktur. Duygulanmanın imkânı yoktur. Ekranı tabi oluruz. Duygu gündem dışı kalmıştır.

Tarihi yaparken "Söz uçar,yazı kalır" demiştik. Şimdi "Hız geçer, yazı kalır" demeli; aklımızı başımıza almalıyız. Son teknolojik buluşla mouse yerine parmaklarımızı kullanıyoruz ve biz mi ekranın uzantısıyız, ekran mı bizim uzantımız belli olmamakta. Tehlikeli bir geleceğe doğru son hızla koşmaktayız. "Fahrenheit 451" de yapılan günümüzde ekranla yapılmaktadır. Burada ateşin yerini görüntü almıştır. Kalıcı bilgileri hafızasında tutacak kahramanlara ihtiyacımız var şimdi.

Duygu, düşünce, vicdan, adalet, eşitlik, özgürlük vb... kavramların küçük ekranlara hapsedilmesi yüzünden yazının bulunmasıyla başlatılan tarih trajik biçimde sona ermektedir. Zannedildiği gibi Sovyetler'in çöküşüyle sona

SİYAH ALYANS

*gömleğini çıkarmayı lankardeşyaralarının görünür!
-Süreyya Filiz*

çocukluğum yedi ara Beyoğlu'nun dar sokakları
güzel defterlere kötü yazılar oralarda biriktirdim
ilk kitabımın rengi gri olsun kimse kusura bakmasın
o hayat öyle yaşanmıyor beyler

uzuvların anatomik yaralı morfolojim şairi aratmıyor
insanın evlenirken ölümü düşünmesi ne ayıp
beni çarpanlara ayırılım çözüm kümesi bulalım
o evde öyle yatılmıyor beyler

kadın güz geldi mi yaprakları dökülmeyen ağaçtır
yazık ki acı da erkek de hep aynı sesle çıkıyor
benim abc yanlış sen kendine başka sözlük bul
o hayat öyle okunmuyor beyler

her şeyi bırakıp rahat rahat şiir yazmalı
sükûnetini koru burada seni tanıyan yok
terk etmenin sanatı ayrılığın teminatı olmalı
o kapı öyle çarpılmıyor beyler

bu aşktan oraya kaç kulaçta yüzülür
beyim sizi nasıl sevdiğimi söylemiş miydik
neşteri aşk olan cerrahın yalandır tüm ameliyatları
o hayat öyle bitmiyor beyler

haritada bir nokta serap nehri kapalı havzası
kolları kimseye değmiyor denize açılmıyor aslı
bendeki memur aşkı hep muhtelif saatlere denk geliyor
o hayat öyle yazılmıyor beyler

denizli yerlere götür beni buralar çok karanlık
ben karadenizliyim serindir benim sularım
ölüm denizi bana benzer ne siyah ne beyaz
o tabut öyle taşınmıyor beyler

baktığın her yer cennetim bedenim mescidindir
aşk dininin nebisi sen ümmeti benim sevgili
kalbin rütbesi bakışın aşkın rütbesi alyansındır
o yüzük öyle acıtmıyor beyler!

Çamlıca, 9 Aralık 2012

ermemiştir tarih... İnsanların ekranlara mahkûm edilmesiyle;
son 30 yılda internet sayesinde küreselleşen sermayenin
çıkışı olmayan bir duvara toslamasıyla sona ermiştir.

Şimdi mesele, internetin hakimiyetinin kimde olacağıdır.
İnsanlara Hiroşima ve benzeri yıkımları yaşatmış olan
rezaletin zirvesindekilerin interneti hangi amaçlarla
kullanacağıdır. Mesele ekranların kime hizmet ettiği
Bunun fark edilmemesi için icat edilmiş olan sosyal
paylaşım sitelerinde gevik yapmaya benzemez tarih yapmak.
Ekranları hayatımızın ortasına yerleştirenlerin yapacağı da
tarih değil, olsa olsa hayallerimizi, kutsallarımızı
yağmalayacak yeni yeni "fareler" yaratmak; dünya çapındaki
rezil sömürüyü böylece gözlerden kaçırmaya çalışmaktır.

Enver TOPALOĞLU

KARŞI DUALAR/VII

batık bir geminin kaburga kemiği mi
tirşe saçları uzadıkça uzamış
martı tüneği olmuş çapa demiri mi
nesin sen diye soruyordu

tenha sahilde
iki dalga kıvrımı arasında parıldayan
aynasında gözlerimi gördüm

yoksa palavra tahtası mısın
çok eskiden karaya oturmuş posta vapurunun
çürüyen güvertesinden sökülmüş

nesin sen sahi nesin sen
yersiz yurtsuza mezar olan kaçak teknesinin
çay sehпасına dönüştürülen ahşap dümeni mi

neresindesin bunca anının
bunca acının ve yasın neresinde
neresindesin aldığın mirasın
gördüğün rüyanın

sordukça soruyordu ufuk
sordukça soruyordu mavilik

yanıt yok yine
sufle vermedi şairler
denizin karşısında

balıkçılar çarşısından geçerken
başımı eğip içime döndüm

Serdar ÇAKICIOĞLU

İMRAHOR VE BEŞ KÜÇÜK ŞEY

bir tutam saç
dağılır yağmur
düşer

imrahor bilecektir
kıvrır beresini
çıkırık sesini toplar

beş küçük şey
dolanır eline

“düşleravlusuyakartırmaklarını
yüzüğünüçikarımrahorimrahor”

Mustafa Burak SEZER

OFSAYT

türbülansa girmiş bir maymun gibiyim testlere gebeyim
muz verseler yiyeceğim bu uçağı süren yok mu bir
durdurun ineceğim
üstelik teybi de açmışlar sıçık sıçık bir şeyler sıçirtıyorlar
bunlar cibillop insanlar sıçmasını bilmiyorlar sanki
dünyanın sahibi onlar
poker partisinde cinconlar üstelik jazzdan anlamazlar
mandalina da soyamazlar getirin ben soyayım desem
platon'un devletinden bile çıkarırlar
aramızda pornografik bir başkaldırı var isyana kalkmış
yavşaklar bağırmanın özgürlük olduğunu sanıyorlar sanki
dünyanın sahibi onlar
o sesler bu sesler cızırtılı bir yaygara yapıyorlar uçakta
tüp bebekleri ben yapmadım ben yüksek minareli
sayılırim cemal süreya gibi
ellerim herkesinki gibi yaramaz bir çocuk gibi trafalgar
meydanında bir dilenci gibi biraz sersem biraz ukela
sabahları belgrat ormanlarında
belgrat ormanlarında aşk başkadır soğuktan donmak
olmasa uçağı oraya doğru sürerseler insanileşebileceğim
galiba içimde öyle bir his var
içimde sana doğru hayvanlaşveren bir his var sevgilim
benim bir suçum yok beni böyle programlamışlar silikon
vadisinden getirirken leylekler
içimde çipli mavi oyuncaklar geceleri canlanırlar istiklal
marşını okurlar içimde volkswagen passat yok cebimde
para var allah'a çok şükür
bu paralarla vergi veriyoruz tuvalet parası veriyoruz bu
parayla uzaya gidemiyoruz çok üzgünüm bebeğim
uzaya gitseydik sana tek taş yüzük alırdım mal mal bakıp
hava atardın ama gidemiyoruz bu uçak aksaray'da iniyor
yapçek bişey yok sen üzülme
sana lunaparktan pamukşeker alırım dönmedolaba,
balerine bindiririm çarpışanaraba sürdürürüm
korkütüneline sokarım centilmen erkeğim
gerekirse aikido bilirim kötü adamlara karşı korurum seni
aikido bir savunma sanatıdır azıcık futboldan da anlarını
sakın ofsayda düşme emi

Mine ÖMER

DAMLA ŞİİRLER

YAKIN GÖZLÜKLERİM

bütün susmaları
takıp takıştırdım
kıvrılıp seni seyredeceğim
hayat

ÇAMAŞIR GÜNÜ

2013 için
içini yıkayacağım Ocak...

SONSUZ YENİ ŞİİR MANİFESTOSU

Ozan GENÇ

Ben, alçakgönüllülük ile, şiirimizde ‘birinci yeni’nin Orhan Veli ve arkadaşlarının, diğer adıyla Garip şiirinin, ‘ikinci yeni’nin Edip, Turgut, Cemal ve ötekilerin başlattığı şiir olduğu sanıyordum. Sevgili arkadaşım Tanju Kumhavucu, anımsamadığı bir yerde okumuş: “Birinci yeni’yi Yahya Kemal, ‘ikinci yeni’yi Ahmet Rasim veya Ahmet Haşim, her kimse, ‘üçüncü yeni’yi Necip Fazıl Dağlarca, ‘dördüncü yeni’yi Nâzım Hikmet, ‘beşinci yeni’yi Ercüment Nevzat isimli ozanların başlattığını söyleyenler de varmış. Doğrusu, bu ozanların kimilerinden bir iki şiir, kimilerinden hiç şiir okumamış, ikinci yeni uzmanı ve Orhan Veli’den pek geri gitmemiş bir ozan olarak, bu konuda kesin bir düşüncem olamaz. Ancak bu duruma göre bizim ‘birinci yeni’ bildiğimiz altıncı yeni, ‘ikinci yeni’ bildiğimiz yedinci yeni oluyor...

Gel gelelim, geçen gün değerli ağabeyimiz, iyi ve sıkı eleştirmen ve bir ara benim şiirlerime de eğileceğini umduğum Mustafa Safa ile bir yerlerde oturup söyleştik. Onunla iş iyiden iyiye karıştı. O da dedi ki (aldığım notlara bakarak yazıyorum):

‘Birinci yeni’ Nesimi, ikinci yeni Kadı Burhanettin, ‘üçüncü yeni’ Necati, ‘dördüncü yeni’ Baki, ‘beşinci yeni’ adı üstünde Nev’i, ‘altıncı yeni’ Nedim, ‘yedinci yeni’ Şeyh Galip, ‘sekizinci yeni’ Ziya Paşa, ‘dokuzuncu yeni’ Rezaizade, ‘onuncu yeni’ Tevfik Fikret’tir, sonra Yahya Kemal, sonra Ahmet Haşim... diye gider...

Ağabeyimin derin bilgisine, benim ne zaman okumayı denesem ilk dizede bıraktığım divan şiiri denilen garabete gösterdiği sabra, adları aklında tutma becerisine hayran olmamak elde değil ama bütün bunlar hazırladığım yeni şiir manifestosunun kaçınıcı yeni olacağı konusunu boşlukta bıraktığı için de doğrusu üzgün duydum. Aman yanlış anlaşılmasın, yeni olmasına yeni de, kaçınıcı olduğundaydı sorun.

Derken, geçenlerde bir grup genç ozan oturduk söyleştik. Anladım ki işler benim bildiğimden de karışık. Neden dersiniz, Memet Açıkgöz, Türk şiirinde geçmişte iki yeni olduğunu ve on beş yıl önce manifestosunu yayımlayıp dergisini çıkardığını ve ‘üçüncü yeni’yi kendisinin temsil ettiğini söyledi. Önce bir sessizlik oldu. İçten olmak gerekirse, belli ki kimi arkadaşlar ‘üçüncü yeni’yi bu açıkgöze kaptırdıklarına üzülüyorlardı, duyumsadım. Sonra gülüşmeler oldu.

“Evet, üçüncü yeni sensin, bu da çoktan eskidiğini gösterir” dediler.

Çünkü sonradan dördüncü, beşinci, altıncı, yedinci... yeni şiir manifestoları da yayımlanmıştı.

Yetik Gittigelmez ile birlikte oradan ayrıldık. Yolda konuyu açacak oldum.

“Boş ver, bunların hepsi ayakta uyuyor” dedi.

Ne demek istediğini sordum. Önce açıklamak istemedi. Hatta birkaç kez dönüp beni kuşkuyla süzdü, doğrusu alındım da. Alındığımı duyumsayınca da sanırım kırılmamı istemedi ve açıkladı: Kaleme aldığı “Yirmi yedinci yeni şiir manifestosu” hazırmış, ay başı dergilerde bombası patlıyormuş...

“İyi de, şimdiye kadar yirmi altı yeni şiir manifestosu duyurulmadı ki seninki yirmi yedincisi olsun” dedim.

“Arada boşluklar olabilir. Neme lazım. Ben duyurana kadar birileri doldurabilir o sıraları. O yüzden arada büyük bir boşluk bırakayım dedim.”

Bunu söyledi ama gözlerinde de pişmanlık ve kuşkuyla okudum. Doğrusu, onun manifestosunu yirmi yedinci olarak duyurmasına pek karşı çıkacak kişi olacağımı da sanmam; bu ülkede herkes gayri ciddi işlerle uğraştığı için, şiir manifestoları gibi son derece önemli ve gerekli, toplumsal ve sanatsal bilinci yüceltecek ve yükseltecek bir olguyu ne yazık ki kimse iplemediği için, büyük olasılık, yirminci, yirmi birinci, yirmi ikinci... yeni şiir manifestolarının aslında yayımlanmamış olduğunu kimse fark etmeyecek ve yayımlanmış sanacakları için bir sakınca olmayacaktı. Ancak, sevgili Yetik arkadaşım başta söylemesi gereken sözü bu açıklamaları yaptıktan sonra söyledi:

“Bunları sana açıkladıysam, öyle manifesto filan yayımlamayı düşünmediğini bildiğim içindir” dedi.

Gel de vicdan olma... İçten davranıp, aslında düşündüğümü, hatta çoktan hazır ettiğimi söylesem bir türlü, söylemeyip ondan habersiz patlatsam başka türlü...

“Düşünüyorum” dedim, boynumu büküp, “Hatta ilkelerini yazdım da...”

Yetik Gittigelmez, mosmor oldu. Bir süre boşluğa baktı. Sonra yan döndü;

“Dün bir, bugün iki... Daha yeni girdin şiir dünyasına... Herkesin yazdığından farklı bir şiirin mi var ki... Bu genç ozanlar da ne kadar aceleci canım...” gibi mırıltılar duydum.

Herkesin bildiği üzere Yetik ile aynı yaştayız. Hatta ben ondan bir ay önce doğmuşum.

Gerçi o benden altı ay önce ilk şiirlerini dergilerde yayımlamaya başladı. Ama herkes biliyor ki, eniştesi şiirlerini yayımlayan dergilere reklam veren şirketin yöneticisi. Benim öyle ensesi kalın eniştem olmadığı için şiirlerimin gücüyle girdim yazın dünyasına. Onun yazdıkları çok mu farklı tanı aşkına...

Neyse, geldim eve. Manifestomu aldım elime. Üstündeki “On dokuzuncu Yeni Şiir Manifestosu”nu silip “Yirmi Sekizinci Yeni Şiir Manifestosu” yaptım. Birkaç yeni ekleme daha yaptım. Gel gelelim aldı beni bir düşünce. Şimdi Yetik benim bunu yapacağımı kestirmiş, eve gider gitmez manifestosunu “Yirmi Dokuzuncu Yeni”ye çevirmiştir. Ancak sonradan onun büyük boşluklar bırakmayı akıl edecek kadar kurnaz olduğunu anımsadım. “Ellinci yeni” yapmadığı nereden belli? Gece boyu zihnimde sayılar uçtu durdu. Sabah kalkınca doğru yazımın başına gittim. Yukarıda okuduğunuz başlığı attım. Böyle doğdu “Sonsuz Yeni Şiir Manifestosu”. Kusura bakma Yetik, kusura bakmayın öteki sevgili ve her biri birbirinden değerli arkadaşlar. Şiir geldi, erken davranmaya dayandı...

Manifestodan:

- Her çağın kendi gerçeği vardır. Şiir her çağın gerçekliği ile gerçek biçimde ilişki kurar.

- Şiir gerekirse maymuncuk da olur, her kapıyı açar... Ancak kapıyı kapamamalı, hep açık tutmalıdır. Şiirin açık uçu olması tutulum ve sokulum olanaklarının koşuludur.

- Şiirin parayla işi olmaz. Ama şiir para da tutabilir. Para tuttuktan sonra elini yıkaması gerekmez.

- Maaşlı şairliğe karşıyız. Topluma yaptığı katkının karşılığı olarak şaire her ay düzenli bir para ödenmeli, fakat buna maaş denilmemelidir.

- Şiir reklam almamalıdır. Ama gerekirse şiirlere ürün yerleştirmesi yapılabilir. Bu şiirin toplumsal tabanının genişlemesi anlamına da gelebilir.

- Ahali, şiirin yazılım süreçlerine hiç mi hiç karışmamalıdır.

→

Seyhan ÖZDAMAR

SHUO CAO CAO, CAO CAO DAO YA DA CAO CAO DE, CAO CAO GELİR

Tao
Ta
Ching
diyo
zafer için:

“çok hünerli olan, beceriksiz gibi

dur!”

Cao
Cao
Cao
Cao
değildir!

çünkü savaş sanatında
istenen şekil zayıflık
izlenimi vermektir.

işte
akbabadan
dönüşmüş bir baykuş,
bırakıyorum sana!

erler generalleşmek için,
generaller erleşmeyi öğrenmelidir

işte
sevgili akbaba generalim,
sana bir baykuş *benim keskin zaferim için*

*çünkü her aşk bir yerde
savaş nedenidir,
çünkü her âşık bir yerde
savaşçı olmasını bilmelidir.*

çünkü Cao Cao sadece içinde gerçek
Cao Cao
‘dur!

-Ahali, şiirin tüketim süreçlerinde bol bol olmalıdır. Şiir kitaplarından beşer onar satın almalıdır. Bu bir etik sorumluluktur. Görevdir.

- Ayrıca şairlere bol köfte, bol cinsel partner.

-Şiir sürekli yeniyi arar ama bir gün artık hiç eskimez olur, orada durur. O sonsuz yeni şiiirdir. Ondan da yenisi olmayacaktır.

Ünsal ÇANKAYA

YALAN DÜNYA

varla yok arası yaşam,
tanırımla tanımam arası bilinmekliğimiz
insan milyarların arasında numara
değil dünyada.

iyi bilirdik diyenimiz olur
nasıl bilirdiniz diye soran imama
göçtü gitti diyen hahama
şarap sunan papaza

ardımızdan yıkılmazsın ey dünya
ölümümüz yalnızca tanyana dokunur,
sızlar kalplerinde bir yara
anımsadıkça.

unutuştur tarihimizin sonu
hem yaşar hem yaşamaz
dedem korkutun soyu
boy boylar, soy soylarken
destan olmayan toyu.

öyleyse çok üzülmesin kalanlar
kim bilir buluşmak vardır yeniden
belki tutuşur ellerimiz aniden
başka dünyada.

Gebze, 23.7.2012

Seçil AVCI

EKSİK SABRIM

Eksik sabrım
Damarım
Kesik fotoğrafım

Biliyorum
Ben
Meyvesi acı bir cins ağacım

Ağzı yazda açık unutulmuş
Sokak çeşmesine dayanan
çocuk çenemle
yosunlu ve
zehir zikkımım

peki senin ayağın pembe
numarası belli adımların
çok olmuş yere basalı

yüzümde on nisanlık çiçek birikintisiyle
yürüyorum yürümesine de

Sen

Bir sokak köşesinden çıkmaz mısın?

OMEGA

Oresay Özgür DOĞAN

Sözcükler kalesinden geceye salınan bir kedi gibi saf tutkuyla...

Günaydın. Size yepyeni bir sıkıntı ısmarlayabilirim ama sıkıntı soğukkanlıdır ve sabırla işler ölüsünü. Sonra geçip yıkıntıların içinden cesur ve anlaşılabilir, yaslanarak şiire, bir başka durum için söylenirsiniz, varlığın kıvamlı diliyle, suların döndüğü kıyılara veya sizi dış kenar bir tutumla gerçeklerden koruyabilirim. Neyse.

Şimdi yazılmış bir ayın için bellek mumlarını yakalım. Şiir ve eleştiri için raf bir sessizlik kulesi hazırlayalım. Ah hünerle aşikâr dünya!

Şimdi şiirin tökezlediği bir coğrafyada yorumdan eyleme yürürken ve dokunarak her bir parçaya ve tartmışken anti-otoriter ölçütlerle bilincinizin erdemini; burada, kaleme dolanan bu çözülme ve dağılma aşamasında, size birkaç “Şey” sormak istiyorum. -Buyurun sorun.-

Örneğin, şiirsel bir anının veya ayyuka çıkarılmış kadirşinas bir sızının üç beş adım ilerisinde geçmişe ve geleceğe teslim bayrağını çekmiş, dayanılmaz hafifliği şair uçuran edebi bir boşlukta, uslu uslu sırasını bekleyen iki damla gözyaşını erteleyip, eksik bırakılmış bir umurun dengesini yitirmiş veya kertesine getirilmiş savunmasına soyunmak mıdır, bir başkasının kendine konuşan dünyasında hep beyaz sayfalara tembihlediği kocaman aşkı baskı altına alarak hiçleştirme ve sözde babadan biricik ihmal edilmiş evlatlara miras bir farkındalığa çevirmeye çalışmak? Veya ağırca kendine yaklaşmak mıdır, hiperaktif bir haddin gölgesinde dinlenmek?

Yoksa bir derin mağara mıdır, sözcüklerle ve sözcüksüz inmeye çalıştığınız, önemsenmiş şeyleri ayıplı ağızlardan çekip çıkararak yıkamak isteyen bu ıveğen arzu, bu mülkü olmayan aykırı delibozuk sevimsiz dokunuşlar, daracık küresine veryansın eden?

Acaba değerli savunmanızın ilkeler ve edepler boyutunu oluşturan ve hakikatinize koşmak isteyen bu mümeyyiz saptama, bir reddiyenin muhafaza memuru bu karamsar tutarlılık, şiirin ve eleştirinin yasaklı dağarcığını besler mi? Yoksa büyük saflığın içinde ışıldama hali midir, sizi resesif sayfaaların yazıcısı yapan bunca kahrolası karışıklık?

-Ama çoğunlukla şiire yakalanan ve eleştiriye asılan dile pelesenk o yalnızlık, yani o antetli hiç boşluk, meydanın gururu bir alışkanlıkla önce ve sonra en güzel kendi mekânında bağırıp çağıran o güzelim ayrıksılığın içine saklanıverir ya, neyse.-

Yani şimdi şiir, bilinçler toplamı mıdır ki değerlendirici eleştirel yetkinlik, hep karşıdan bakarak, durağan yinelemelerle, sıra içi ve kalıplaşmış, mayalı bir “Karşı Duruş”un ironik öncülüğünde bir “Ummak ve Beklemek” baskısı veya dayatması ile gerçekte sevgili uyumun felsefesine çeki düzen vermeye çalışıyor?

Yoksa şiir, bozarak hayatın dengesini, anlamlar kalabalığına öte bir yüzleşme midir; hazzını doğuran bir melankoli midir? Yoksa zamanı vurguna dilimleyen antik odaların miras böceği midir? Yoksa marifet ve maharet tohumu taşıyan seçkinlerin dünya işi midir? -“Seçkin kişi yüce yüreklidir ve kusursuzdur.”-

Veya eleştiri, tebessüm eden bir köprü müdür, iki yaka söylencelerine? Veya yasal bir kanca mıdır, sancının incelikli göğsüne? Yoksa şiirsel düzlemde, eleştiri: Gelişigüzel ama gerçekte derinliği dilden dile düşebilen bir soluksuz açılımın, nezaket ve görgü kurallarıyla süslenmiş yufka yürekli tokmağı mıdır veya serbest bırakılmış bireysel bilincin

kamburu endemik çıkarların payandası mıdır? Yoksa sardunyalı ölümsüz bir avluya asılan bir mavi kefen midir?

Örneğin, övgüsünde; “Duygusal etkileşerek”, “Estetik ve yükselme toplumsal bilincini” dizelerine paylaştırmış bir şiir kitabı, daha kapağı açılmadan okuru tahrik ediyorsa, şiir ölmüş müdür? Veya sorunlarla yaşamayı öğrenivermiş, hayatı yakalayan sihirden kurmaca dizelerin pozu hangi eleştirinin utancısıdır?

Örneğin, dostu düşmana karşı, görme ve işitme kaybına uğramış en az iki sonucu birbiriyle ilişkilendirip, sonra aralarında bir esin ilişkisi olmadığını ispat etmeye çalışan önemli bir öyküncenin masum tilkisi modernist bir eleştiri, şiir yolun yapı taşlarını cilalar mı?

Yani şimdi yağmaya başladığında küller, mutlandığında acıya müptela alevler kıvancı düşlerini toplayarak burada ve uzakta, dikenli tellerini boyar mı kurulmuş saatlerini resimleyen pay? Veya çelişkilerden su içtiğinde evrilmiş odalar, dans ettiğinde yeni şarkılar alabildiğine, aklını kurcalar mı tenine çatlayan rüzgâr, ağaçlarını budar mı irkilerek?

Yani şimdi içinizdeki o çekirdekten yetişme yalnız; hobi bahçesine, ürküsüne boğulmayan isyanın yıpranmış flamasını çekerek ve kuyruğuna ülkesinin ölümlerini ve yorgunlukları takarak, alkışlanmış hızın kucağında bilgi ve iletişim teknolojilerinin doğurduğu orta yaşlı sorunlar da olmasa acaba neleri, yine bilerek ve isteyerek dillendirip, şakıyacaktır.

Ortaya konulmak istenen sonuçları, bilgisi aşırılmış kavramları birbirinin üzerinden atlatarak, bir anlamlar kargaşasının eşliğinde, bir keyfin albatrosu anarşist çözümlemelerle, yarasını her daim bıçağına şikâyet eden veya beğendirmeye çalışan tutkuya mal edilmiş bir “Keşke”nin yakasına asmak, kurtarılmış bir bölgede beslenen özgünlüğü kurtarır mı?

Veya şimdi siz, koyulaştırıp o anlamı, sığmağında sesleri dinleyen çağcıl duygu ve düşünceler için yeterli sayıda değişkeni gelişi güzel buluşturarak, dinecek yeni bir özne yaratacağınza inanıyor musunuz? Yoksa olmanın küseğen zaman kaybı mıdır, eğitilmiş bir çığığa meyilli uykusuz bu basiret?

Veya sorunları deşen o mutena sözcükler sempatisi, hemen her şeyi elinin tersiyle itince; şiir ve eleştiri, atıştırıcı ve toplayıcıların egemenliği altında hep mırıldanan aritmetik toplamlar sevinci bu yerleşik davranışları tedirgin eder mi? Neyse.

Şimdi burada, siz yine ötekiler için saflığı sırlayın ve o bahşedilmiş sihir yalnızca sizi okşasın ve size seslensin. Veya siz, ikiyüzlü bir formun içinde özgürleşip ve alıntılanan düşüncelerin terkisine binerek o kıskanç olumsuzluğu perçinleyen temiz cümlelerin içine gömülmüş muhteşem “İstisna” sözcüğünüze, özgün analjezik bir paragraf yazabilirsiniz, yazgısına kayıtlı koyu ve italik bir ölümün kucağına düşmeden biraz daha şiirleşmek ve şairleşmek için...

Lütfen gülümseyiniz, sizin aslınız ateş, geçti artık o utku, esintiler altında, kanatlandı aşk. -Artık bölün kuşkuyu sezgiyle, parçalara ayırım.- Yüzünüz, diyorum, başımın üstünde karakış... Lütfen gülümseyiniz, sizi en çok, eleştirilerinize çirak ve cüce bir şiir yazarken öldürebilirim, serpiştirince soylu imgelerinizi adamakıllı oynasınlarla o yaşantılar tezgâhına. Belki yok sayılmış bir telaşın bıçakısıyla aklınızı terbiye edebilirim ki şaşırsınız, sonra övünebilirsiniz yorumlarınızın biçimli sıcak merhametiyile.

Lütfen gülümseyiniz. Sizi en çok tam ortasında dinginliğin kara bir merhem misali deşerken kuruntulu eşsiz aydınlığı sevebilirim. -Bir albino fırtına çıkarmış meydana- Lütfen gülümseyiniz, sevgili üzünç yumağı... Siz, herkesin dokunmak istediği sevinç. Lütfen gülümseyiniz, uslanmak, yağmalanmış yalnızlık.

**GİDERSEN SAÇIMI
YEŞİLE BOYATACAĞIM**

Karışık kaset sevenlere

Ben gözlerini sevmesem de olur
Hep başkaları seviyor zaten, evet gözlerini
Öyle esince bazen, otogarlara gidiyorum
Simit yiyorum, sidik tatlı çaylardan içiyorum
Otobüslerin motor seslerini dinliyorum
Bazen güneşin boyası akarken
Gün akşama devrilirken
Bazen uzak kasabalardan haber getirirken biri
Bazen unutturken bir tanıdığın ismini
Islak saçların yüzüme dokunurken
Dua okurken mezar başında
Bazen penceredeki buğuyu kolumla silerken
Bazen amaçsızca yürürken ara sokaklarda
Kuytu meyhanelere gidip bira içerken
Patates kızarması ve at yarışı bültenleri kokan
Köprü altlarında, üst geçitlerde, istasyonlarda
Şarapçılarla bir türkü tutturup çılgınca dans ederken
Bazen yüzünü ellerimin arasına alıp
Okşarken yanağına düşen damlaları

Ben saçlarını sevmesem de olur
Hep onlar, hep onlar seviyor zaten
Bazen haylaz bir rüzgâr eteğini kaldırıırken
Ve sen utanıp tutarken bir ucundan
Dudaklarını dudaklarıma gömdüğün zamanlarda
Bazen öylece üçüncü sınıf bir otele gidip
İki şişe köpek öldürenin ardından
Uzanıp çarşafı leş gibi hüznün kokan yatağa
Bazen düşünürken ellerini
Ellerinin içindeki o kocaman dünyayı
Gürül gürül yanan sobasıyla bir odanın içinde
Bazen üçüncü sayfalara sığdırılmış cinayetleri
Cinneti, şiddeti, yamalı hayatları
Kaybetmeye mahkûm ruhsatsız ruhları
Bazen öylece bir girdaba kapılıp gitmek
Bazen pamuktan yapılma hayaller kurarken
Aile çay bahçelerinde oturup
Sigara üstüne sigara
Yarımına umutsuzluk yapışmış çocukların arasında
Bazen bir kedi sürtünürken pantolonuna
Çok uzaktan bir yük gemisi geçerken
Kederden geberirken gecenin bir vakti
Boyası dökülmüş evlerde
Devletin bile haberi olmadığı köylerde
Çölde bir benzin istasyonunda
Okyanus açıklarında bir gemide
Ağlarken gizli gizli... →

MUM, RÜZGÂR, TARKOVSKY

doğa yıpranmış göğsünü gösterdi
taşlar eksilen bedeniyle zamanı vurdu
ben, yalnız olan
dinleyiciden öte bir şey değildim
bir cümle yazmam için tüm tarihi bilmem bekleniyordum
zamanla dişlerim karardı, tırnaklarım eriyip
vücudumdan çekildi
rüzgâr içindeydim, mumun alevini taşıyordum
ağzıma kül yağıyordu
titredi mumun alevi, içime cennet aktı
cehennemden bir öykü sırtımdaydı
boğuştum karanlık ve aydınlıkla
sürüklendi ve geçti önümden dünya
sürüklendim üstümden geçti dünya
belirsizliği kafamda saklıyordum
adım attıkça, yerimde kalmaktan korkuyordum.

Ben ellerini tutmasam da olur
Hep başkaları tutuyor zaten, elleri demir
Yüzlerinde simsiyah kir
Bazen gece vardiyasından dönerken
Bir yokuşu zor bela tırmanırken
Kar yağarken gri kentlere
Bazen yeni bir sabaha uyanırken işte
Sabah mahmurluğu, dolmuş kuyrukları
Okul çocukları, işçiler
Tanrımızı tanıyalım programları
Bazen gezinirken öylesine kalabalıkta
Seni görür gibi olduğum zamanlarda
Heyecanlanıp ve dudaklarımı ısırıp
Bazen başkasına sen diye seslenip...

Ben yüzünü görmesem de olur
Hep başkaları görüyor zaten
Bazen bedenim yavaş yavaş erirken önünde
Sana diyeceklerimi diyemezken
Hiçbir şey söyleyemeyip sadece bakarak
Ki onlar sana her istediklerini söylerken
Sadece bakıp gözlerimle yalvarırken
Bazen öylece “gitme” diyebilmek
“Papatyaları ben koparmadım” diyebilmek
“Gidersen saçımı yeşile boyatacağım” diyebilmek
“Gidersen bu evi yakacağım” diyebilmek
Bazen öyle sarılıp kalsak
Bazen öylece sevişsek
Bazen kalsan
Ya da gitsen
Ya da kalsan
Neyse...

SÖZCÜKLERİN EFENDİSİ'NE MEKTUPLAR -8

Nilüfer ALTUNKAYA

Uçurumlarla doluyum...

Başkaları böyle değil. Onlar herhangi bir yerden yakalamış oldukları yaşamın gerçekliğine, doğruluğuna, haklılığına o kadar inanmışlar ki... Neredeyse mutluluk kadar uzaktalar mutsuzluktan da... Özellikle de kadınlar, bütün arayışlarını bırakmış, bekleyişe dönmüşler. Bense hâlâ bunca yorgunluğuma rağmen yüreğimden çok büyük bir yürekle aramaya devam ediyorum. Ve geriye yalnızca tüketilmiş bir çılgılık kalıyor benden... Bu çılgılık öyle çok yankılandı ki içimde...

Bazı mektupların sahibine ulaşmamak gibi bir yazgısı vardır. Bu da öyle bir mektup olsun. Artık anlatılacak olanların bir öneminin kalmadığı zamanlarda en güzeli yazmak değil midir? Böyle bir kimsesizlik unutmaya çalışmanın anlamsızlığına daha çok yaklaşıyor.

Bu kadar uzun bir süre sağlık sorunlarımla mücadele halinde olunca bedenim çaresizliği içinde çırpınan kendime acımaya başladım. Böyle zamanlarda insan hiç de arzulamıyor yaşamdan kopmayı... Bütün hor görmüze aldığımız her nefesin, ne kadar değerli olduğunu anlıyor.

Beden insanı kendisine ait kılan bir mucize ve bu mucizenin her devinimi ile belirleniyoruz. Böyle bir süreçte değerli olduğunu bilmek istiyor, insan. Biraz daha özen istiyor sevdiklerinden. Belki de annemizi unutamama nedenlerimizden biri de bu hastalık zamanlarımızda bize gösterdiği karşılıksız sevgi ve özendirir...

İşte böyle yaşama tutunmaya çalışırken sana sığındıkça bir boşlukla yüzleştiğimi duyumsadım.

Bu öyle bir boşluktu ki senin bütün yansımalarınla biçimlenerek, büyümeye başladı. Sonunda sen ve ben kalmadık sadece bizden artan o boşluk kaldı. Öfke, kırgınlık ve azalmışlık duygusu kaldı...

Beklemek ve sabırsızlık arasında kendime yabancılaştım. Sana da...

Anladım ki; aşk, 'aşk'ı aramaktan başka bir şey değil. Farklı renklerle, seslerle, dokunuşlarla, öpüşmelerle daha da yakınlaşarak ya da tamamladıkça kalabalıklaşarak aşk'a yaklaşma çabamız düşlerde kalınca, gerçekler artık kılık değiştirmez oluyor.

Nasıl ki bilincimizin hangi kıyılarda bilinçaltının dev dalgalarıyla yorulduğunu bilemiyorsak, belki de tenimizin de bizi sakındığı mesafeleri bilmiyoruz henüz.

İşte böyle bir karmaşada sen benim kendime tutunma çabamdın.

Günler süren bir uykusuzluktan sonra olsun, dedim kendime. Olsun... Sen yeter ki bütün dokularıyla seven, bütün yüreğiyle inanan bir kadın olmaya devam et... Bunca yaşanmışlıkla dolup taşan düşlerini unutma... Böyle kal... Çaresizce sev, umutsuzca ağla, içtenlikle sevin, kucak dolusu bekle... Olsun... Sen yine de güvenmekten vazgeçme... Güven duymak, hep yaralar açacak olsa da içinde, bu insana ait bir umuttur... Sen duyarsızlaşmaya çalışma... Çocuklar gibi ağlamaya, gülmeye, şaşırılmaya, inanmaya devam et...

Belki de ne yaparsak yapalım, karşımızdaki boşluk zamanın kendisidir. Eskiyen biz değildir belki, birbirimizden yansıyan hallerimizdir. Dünde kalan duyguların, heveslerin, heyecanların bugünkü umutlarımızla çakışamamasıdır, canımızı acıtan. Aşk belki de sadece bunları anlamak için yaşanan arayışlarımızdır.

Bu kaçınılmaz bir sondu, hep öyleydi, dün de, bugün de öyleydi, yarın da öyle olacaktı... Ama nedense öleceğimizi

bile bile yaşıyor oluşumuz gibi her zaman hazırlıklı olduğumuz bir sonla karşılaşırsak bile yaşantımızda açılan çukuru yok saymamız mümkün olmuyor.

İşte böyle sen artık başka birisin ve belki de aynısın ama ben bu birçok senle aramdaki değişik uzaklıkları kabullenmek istemiyorum...

İşte bu yüzden anıları, düşleri, imkânsızlıkları, umutları, şarkıları, şiirleri daha çok seviyorum. Oysa hiçbir aşkın saati geriye doğru kurulamaz, değil mi?

İzmir'de gezdiğimiz bir sahafta Rilke'nin *Genç Bir Şaire Mektuplar* adlı kitabını göstererek, okuyup okumadığımı sormuştun. Tabii ki okumuştum. Sonra bu kitapla ilgili çok fazla bir şey anımsamadığımı düşündüm. Bıraktığı o güzel tını dışında...

İşte böyle duygusal bocalamalarla dolu olduğum günlerde gezdiğim bir kitabevinin rafında rastladım Rilke'nin bu kitabına... Şiirlerini, Yüksel Özoğuz'un çevirileriyle sevdiğim şairin mektuplarını da yeniden okumak istedim.

Rilke... Umutsuzluğun gri ufuklarında gezinen ışıltıları gösterirken, bütün bu olan bitenlerin telaşıyla kapıldığımız hırslarımızın doğanın denge ve döngüsünde ne kadar anlamsız olduğunu ne de güzel anlatıyor... Bu mektuplarda içinde olduğum ruh haline o kadar uygun karşılıklar buldum ki; sanki Rilke beni karşısına alıp konuşuyor gibi bir duyguyla doldum...

Bir şairin kendisinden genç bir şair adayına onun hiçbir çırpınına duyarsız kalmadan, üstelik yol gösterme gibi bir büyülenme içinde olmadan, sadece kendi içsel yolculuklarında ulaştığı limanları gösterir gibi anlattıkları, hepimize her zaman gerekli olan o iç huzurunu yaratmak adına oldukça önemli. Bu olgunluk ve bilgelik olmadan 'şair' olunamaz gibi geliyor bana. Bu yüzden şiiri de yaşamı sindirir gibi sindirmeliyiz...

Ne kadar kayboldursak kaybolalım inanmak bizi yeniden ışığa taşıyacaktı.

"Yazgılarımızın, tüm ilerlemeler gibi iç dünyanın derinliklerinden kaynaklanıp hiçbir şeyle aceleye getirilmeyecek ve çabuklaştırılmayacak o kendine özgü, sessiz ve rahat gelişim sürecini yaşamalarına fırsat tanıyınız. Her şey, kendisi için öngörülmüş bir süre içinde taşınmalı, sonra dünyaya getirilmelidir. Her izlenimin ve duygu tohumunun tümüyle içinde, karanlıkta, o dile getirilemezde, o bilinçdışında, insan usuyla ulaşılamazda gelişmesini sağlayıp derin bir alçakgönüllülük ve sabırla yeni bir açıklık ve kavrayışın doğacağı saati beklemek: İşte gerek anlamda, gerek yaratmada sanatçı gibi yaşamak buna derler ancak."

Sabırla beslemek gerekiyor bu iç yaşantıları. Ben bu sabırsızlık içindeyken anladım ki, insan içinden akan ırmağın çağıldayan rengini, gürül gürül serinliğini yitirmesine izin vermemeli...

"Bu gibi şeyler zamanla ölçülemez, sözü geçmez olur yılların, on yılların adı vardır yalnız. Sanatçı olmak, hesap kitaplardan ve sayılardan el çekmek, özularını aceleye getirmeyen ve baharın rüzgârlı fırtınalı havalarda istifini bozmaksızın ayakta duran bir ağaç gibi olgunlaşma sürecinden geçmektir. Ya baharın ardından yaz gelmezse, diye bir korkuya kaptırmaz kendini ağaç; yaz gelir hep çünkü, ama önlerinde bir sonsuzluk varmış gibi öylesine tasasız bir suskunluk, öylesine bir enginlik içinde bekleyen sabırlıları gelip bulur ancak."

Ve "Sabır her şeydir." diyen Rilke ile zamanında anlayamamış olduklarımızı anlıyorum.

Bir ağaç kadar duyumsayabilmek toprağı, gökyüzünü, dalların her bir kıpırtısını. Ne bir başlangıç ne de bir son olamayışımız için. O ağaca yaslanıp daha çok ağlarım ben.

Bu da çaresizce bir sabredeş aslında.

İnan bana...

MAZERET

ölmek için iyi mazeretim yok daha
sakarlık, hastalık, kaza, intihar hatta cinnet
hepsinde telef olacaktım sanki
yani pisipisine yani yok yere bir genç ölüm
üzer annemin çocuklarını bu son
ölmek için iyi bir mazeretim olsa
ne kadar dayanabilirim
baldırından ısırılmış şu kuduz hayata
göbeğime batırılan iğneyi içimde kır
ne olur bir mazeret bul bana
bul ki bu hayvan gibi deşilmiş dargınlıktan feragat
edeyim
gittikçe büyüyen pelteklğimden, etimi uyku
cimbızlayan çocukluk korkularımın da
orağını iyi bile
kursayım hazır bıçkıyorken kendini Allah
mar yavrularını salın sürülere
soğukluk ciğerime kadar işlesin

ölmek için buruşturmuşken kendimi
bu alışmışlık da neyin nesi?
bu aşk hangi namussuzun malumu?
baygınlık bana hangi akrabamın mirası?
sorularına karşı durun, bahçenizi çitleyin
soldurabilirim yoksa kasımpatılarınızı
gece konuşan ağustoslarınıza
ben ölümü denemekten geliyorum
çocuklarınızı içeri alın

gecenin çürüğünü dişleyen Kıptiler
bülbul ağızlı yazgımın damarlarını kesmeye
geldiklerinde bilek bakırdı bilek sapına kadar bakırdı
hadım edilmiş geniş zamanlarda darlık yaşadım
bitti-çenem dağıldı-kuştı uçtu-yerdi göçtü
bir göl habire kuruttu kendini
bir dağ habire yaktı kendini
sesimi külle boğdu komşum
blues tükürdüm

BANA SESİNİ BIRAKTIN

çağrılıp geldi desem
yok bulaşan sana ne bir is
ne de pencerede bir avuçluk gökyüzü
ben sadece dönenip duran yeğni akışlı bir suyum
kalbimi hançerleyerek buldum kendi izleğimi
yolumda pıtraklı sözcükler
yolumda aç ve karanlık gece
acı içimde derin mağaralar açıyor
sarılıp uyumak istiyorum
kendi ölü bedenime
şehrimin bana
kendinden eklediği yama
yüzümün haritasına
eşlik edecektir bundan sonra

CEHENNEMDEN KOVULMA

Ağlıyordu at
suyun yarasında yüzüne bakarken
ağlıyordu tüm kelimelerden yorgun
doğanın sadece ona söylediklerinden
çünkü biliyordu gözyaşlarının suya karışmayacağını
ve çok uzakta sona ereceğini
içinden bir kez bile geçilmemiş hayatların

Ve biliyordu
uzak kelimelere sürüleceğini
bir kâğıttan bir ağda evrileceğini
sonra bir tablonun tarlalarında dörtlü
sevmek kadar yakın gideceğini hayata

Gül yutmaz nazarlarla süzdüğü dünya
hâlâ okuyordu güz yıllık ağdını

Bekliyordu at
deneyimsiz anlamlarıyla bekliyordu
içinden hiç geçmediği bir hayatı
Seçilmiş yaralarımız da vardı bizim
bir kelime kanıyordu orada hep
yaşamak belki de imla hatasıydı

Söyle
kim kırdı Yazı'nın kanatlarını?
Ya Söz'ünkiler hangi melekten yadigâr?
Öylece bakıyordu at
nereye gideceğini kestiremeden
Mutlaka bir oyuk daha vardır
Bekleme dedim artık Yara'yı

Neydi savrulamayan esse de hâlâ rüzgâr
insanın en eski cehenneminden kalma?
Zaman Söz'ünü tutar mı kâğıtlarda?
Hızla ekşimektedir kırmızı elma

Anlıyordu at
Her acının şimdiki zamanındayız
İnsan bir şiiirden başka nereye gidebilir ki?

ÇÖL ÖPÜCÜĞÜ

Utangaç sardunya kokusu
lacivert çöl bir akşam ten
yalnızlığın eskimeyen tarihine
çoğaltır kendini acı su.

Sözcüğe çizilen ilkyaz öpücüğü
çözülür yüzümde düş düğümünden
Balaton gölü aynasında ay yüzüm.

Sıtkı SIYRILMIŞ

EHVENİŞERLER

bir:

-anlam küçüldükçe büyür ağızlar-

özgür insanlar eve mi gider?
poşetlerinde elma, armut, patatesle
kimseyi kırmamaktan hoşlanırlar mı?
çünkü zaman alıyor onarılmak
çünkü deyinince azalması gerek oysa
köpek toplayan belediyeler
heykelsiz de yaşayabiliriz evet
ama sonra

köstebekler içinde en sevilenini göster
en sivri iğneyi iğneler içinde
insanlar içinde en ne kaldıysa
yürüsek güneşin dünya güzelleşir mi?
kitap okusak özenir mi öğretmenler
şairler bir gün öğrenir mi sevişmeyi?
*sevişmeyi bilmeyen nesle aşına
değil miydik?!*
ama şimdi

dünyalara sığmayacak hayat
nasıl sığıdı o tahta dolaba
daha da fenası içindeysen dolabın
söylenecek her şey terk etmiştir seni

ağzı hızla büyüyen bir an
yavaşça kapatacak o mesafeyi.

Mehmet GİRGİN

VAN'IN ÇOCUKLAŞMASI

Ova düzleminden akış
Sözün parçalanışı
Sanayi imparatorlukları
Mir uzay üssü
Kuzeyin yansıması
Ganj'a sarılış
Bir Hintli kızın sarisinde yanmalar
Etnik tutuşmalar
Atomdan şehirler
Van'ın çocuklaşması
Derinliğine yanmalar
Yayılmalar
Havaya uçuşan etnik kelebekler
Müjdeler
Bir imge parçalanışı
Çöken umutsuzluk çanları
Eşitsiz görüntülerin
Bacalardan fırlayan damarları
Aldırışsız bisiklet turları
Kasaba sessizliğinde ülkeler
Büyüler

Suat Kemal ANGI

İNSAN HİÇBİR ŞEYE BENZEMEZ

Ne suya, ne toprağa.
Ne çeliğe, ne kitaba.
Ne de uzaya.

Su ile insanın içi arasında bir fark var.
Suyun içi insanın içi gibidir. Sessiz.
Suyun üstü insanın içi gibidir. Gürültülü.
Ama suyun ne içi ne de üstü sonsuz değildir.

Toprak ile insanın içi arasında bir fark var.
Toprağın altı insanın içi gibidir. Kalabalık.
Toprağın üstü insanın içi gibidir. Tenha.
Ama toprağın ne altı ne de üstü sonsuz değildir.

Çelik ile insanın içi arasında bir fark var.
Çeliğin içi insanın içi gibidir. Taneli.
Çeliğin dışı insanın dışı gibidir. Tanesiz.
Ama çeliğin ne içi ne de dışı sonsuz değildir.

Kitap ile insanın içi arasında bir fark var.
Kitabın başı insanın başı gibidir. Önemli.
Kitabın sonu insanın sonu gibidir. Önemsiz.
Ama kitabın ne başı ne de sonu sonsuz değildir.

Uzay ile insanın içi arasında bir fark var.
Uzayın içi insanın içi gibidir. a artı b üssü n bölü n x'e eşittir.
Uzayın dışı insanın dışı gibidir. $(a + b)^n / n = x$.
Ama uzayın ne içi ne de dışı sonsuz değildir.

Ömer AKŞAHAN

RÜZGÂR

kalem orda
rüzgâr!

kaç baharı takıp ardına
sürüklüyorsun
yorgun ağaçlarla
kutsal ovalara

dağ mı yoksa
rüzgâr mı
yitiyor sözler
evrende

dur
dinle beni
tası tarağı topla
kapım ardına değin âşık
çık, gel
ey rüzgâr!

Ödemiş, 02.12.2012

Mithat ASLAN

DELİ RENKLİ ÇİÇEKLER

Bir bahçesi vardı annemin
Deli renkli çiçekleri
Bir de kuşları
Sabah, toprak ve çiçekler
Güneşi yudum yudum içerken
Kuşça ve çiçekçe şiirler okunurdu
Suskun dinlerdi annem

Elleri büyülü müydü neydi
Şarkılar çıkarırdı topraktan
Annem çiçeklere yakışırdı
Çiçekler anneme

Ne utangaç şeylerdi gecesevaları
Sarmaşıklar ne çapkındı
Sevdaları dillere destandı hanımellerinin
Güller divan şairlerinin dillerinden düşmezdi

Yıllar neleri alıp gitmedi ki
Topraktan şarkılar çıkararan
Annem nerde
Yalnız deli renkli çiçekleri
Kaldı şiirimde

Seher ÖZKÖK

ÇARŞI

bir çarşı yürüyordu ayaklarımda
ve senden gayrı üşüyordu her şey
döküldüyse döküldüydü
şimdi zaman
yere
razıydı ya toprak güzelliğine

bir çarşı yürüyordu ayaklarımda
sence
düşüyordu söz elime
avucuma sarıldım
bundandı
havuza sıkışmış sudandı yalnızlığım
ki kırılıyordu anın her değışine

bir çarşı yürüyordu ayaklarımda
oysa gamsız bir han kuytusunda
sallanan çocuğu gözlerin
görmedim
eşğinde bir tefin
gayb sesine üflendim

M. Güner DEMİRAY

SOMUT

Dağın sesi var

Sabıkalı bir rüzgardan doğuyor
Dar dönemeçlerde kırılğan yıllar
Dirimin ölümle kacaklaşması bir sanrı değil
İşte kışın dizginlerinde yoksul eli
Atlılar kör bir çemberin duldasında dirençsiz
Bu yüzden sakar uçurumların oluşu,
Oysa her insan kendi güneşinden gelmeli
Dağa vermeli kendi rengini

Sözcüğün ateşi var

Gecenin teninde dalın kırık düşü
Kendi içine dönmüş bir söylenceyi sayıklıyor,
Yoz kapılarda sönük bir fener
Yanlış bir sezginin korkutan şımşeğı
Gör uykunun döşeğinde zaman kuruyor
Bir bilseniz
Aydınlığın tanığıdır çingısı sözcüğün
Uğuldar uysal ağaçlıkta

Yolun belleğı var

Baktım izler bir ömrü söylüyor bana
Sabahlarda büyüyor geçitlerin rüyası
Uzak varışların unutma sakıncası yok
Ancak yanıtız bir mektubun hüznü kıyılarda,
Anla ki soluduğum bu serüven
Sıcak bir yüreğın sesidir
Eklenir anılarıma,
Ve yeni bir gün patlar yarına

Ali KARAGÖZ

REYHAN

Kerbelâ'nın kurbanı annesi Kevser
Efendisi cennetin yalvaç torunu
Hüseyin'in nefesi
Cebrail'in gezdiğı yerlerden gelen
Reyhan kokusu

Atamdan süre gelen sevdam
Kutsal inancım benim
Baharlık yıllarımın tanışı
Dünyaya geliş nedenimce biber
Patlıcan karıklarının dibine ekilen
Mis koku
Onun adı reyhan
Bir adı da fesleğen

AHMET ERHAN
ÇIĞLIKLARLA DOLU BİR KUŞAĞIN
OZANI

Tuncer UÇAROL

Bu yazı, 1970'lerin kanlı kargaşa yılları ve sonrasının toplumsal sızıları içinde, H. Gösteri dergisinin "Cumhuriyet'ten Bu Yana Türk Edebiyatı Kitap Eki" için 1985 yılında hazırlanmıştı. Ancak söz konusu Ek, genç şairlere sıra gelmeden sona erdi... Yıllar sonra belgeliğimde karşıma çıktı... Ona bu kez sadece aşağıdaki ara başlıkları, aşağıdaki 3 ve 5 sayılı dipnotlar ile bu yazının son tümcesini bilgi olarak ekledim. 12 Eylül Dönemi ve öncesi liselere kadar inen kanlı kargaşa döneminde çekilen ergen acılarını, günümüzün çoğu insanı kavrayamaz... Erhan'ın şiirlerinde bu acılar çırılçıplak görünür... Günümüzde yeni başlayan 12 Eylül Davası'na da tanık diye çağrılmalı, bu şiirler... Erhan 2013 yılında 55 yaşında olacak. Çok yaşasın, mutlu yaşasın Ahmet Erhan.

1984'E DOĞRU AHMET ERHAN ŞİİRİ

1958 doğumlu Ahmet Erhan şiirimize birden girdi... En önemli kitabı *Alacakaranlıktaki Ülke* 1981 yılında yayımlandı. Aynı yıl bu kitabıyla -yirmi üç yaşında- "1981 Behçet Necatigil Şiir Ödülü"nü kazandı. Bu kitabı daha sonra iki baskı yaptı.

Mersinli bir ailenin beş çocuğundan biri olarak Ankara'da doğan, 1962'de babasının işi nedeniyle ailecek Adana'ya göçüp 1974'e değin Akdeniz'in çeşitli kentlerinde büyüyen Erhan; daha sonra Ankara'da okudu...¹ 1982'de *Yaşamın Ufuk Çizgisi* ile *Akdeniz Lirikleri*'ni çıkardı. Gördüğü geniş ilgi üzerine Can Yayınları onu daha 26 yaşında "toplum şiirleri dizisi"ne aldı: İlk üç kitabıyla birlikte *Sevda Şiirleri* (1984), *Ateşi Çalmayı Deneyenler İçin* (1984), *Zeytin Ağacı* (1984) kitaplarını *Kuş Kanadı Kalem Olsa* (1984) adı altında bir kitapta topladı.²

Bu altı kitabıyla şimdiden 154 şiiri var Ahmet Erhan'ın... Üstelik bunların içinde çok uzunları (çok parçalı olanları) var. Erhan; 16 parçaya bölünmüş, 12 parçaya bölünmüş, 32 parçaya bölünmüş çok uzun şiirler yazmasını da seviyor. Uzunuyla, kısasıyla, hemen hepsi birbirini yineleyen, duygulu (lirik), güzel şiirler bunlar. Erhan, kitaplarında konu birliği de gözettiğinden, altı kitabı içinde dört beş vadisi var. Hepsisi de birbirine toprak yollarla bağlı. Böylece Erhan; ilk kitabıyla 1980 öncesi kargaşa dönemi acılarını yoğunca yaşayıp, sonra karabasanlarla ölümleri atlatarak *Yaşamın Ufuk Çizgi* (1982)'sinde bir dinginliği ararken, *Akdeniz Lirikleri* (1982)'nde doğaya, *Sevda Şiirleri* (1984)'nde sevgiliye sarılan, *Ateşi Çalmayı Deneyenler İçin* (1984)'de bunlardan koparak bunaltıya dayananların (gene ölümün yanı başının) şiirlerini yazdı. Bu ve son kitabında (1984) ise önceki şiirlerini iyice yinelediği söylenebilir... Altı kitap; altısı da acılı, düşündürücü, duygulu, tanıdık ve ayrıntılı bir iç evrenin şiir serüvenleriyle dolu. Turgut Uyar gibi

dirimci; ama delikanlılığından ötürü henüz daha az yoğun, ondan daha geniş ve açık. Bir içvurumcu o da.

154 şiiri arasında 2'si onun on sekiz yaşından geliyor... 5'i yirmi yaşından... 49'u yirmi bir yaşının... 15'i yirmi iki... 15'i yirmi üç... 46'sı yirmi dört... 22'si de yirmi beş yaşından (1983 yılından)...

1980 ÖNCESİ GENÇLERİN
ÖLÜM DUYGULARI

Ahmet Erhan'ın şu yıllardaki şiirimizde özelliği, böylece, sevilen genç bir ozan olması.

Ama asıl önemli yanı; *Alacakaranlıktaki Ülke*'de, 1980 öncesi ergenlerini birbirine öldürten o dönemin genç psikolojisini, başarıyla, acılarla, doğallığıyla şiirlemesi. O yıllarda o günler için çok şiir yazıldı. Ama onların hemen hepsi; ölümü yücelten, devingen şiirlerdi. O görev şiirlerinde korku yoktu! Umut doluydu. Ahmet Erhan'ın 23 yaşındaki ilk kitabı ise yaşamı hep alacakaranlıkta gören o kargaşa ergenlerinin üzerine sinmiş ölüm korkusunu öne çıkarıyor, "Bugün de Ölmedim Anne"(s. 33, 37)³ diyebiliyor. Yaşama doymamış bu çocukların; teker teker arkadaş ölümlerini (kefenlenmelerini, törenlerini) yaşayarak, ölmeden ölmeleri, geceleri odalarında karabasanlarla erimeleri, gene de yüreklerini kalkan bilip (sayfa 37) sokaklarda yürüdükleri, kahvehanelerde ürküntülerle oturdukları ezgileniyor. Ölümünden kurtulmak için ölümü bile düşündükleri... Kentten kaçış düşünceleri... Kitap, böylece "bir çağı sürükleyen duyguların" (s. 91), çığlıklarla birden erginleyen ergenlerin iç dünyası. Bir gencin, o zaman kan içinde yazdığı acılı kuşağının gerçek günlüğü. Ölüm çığlıklarından arta kalan şiirler.

Kitap, doğaçtan da yazılmış gibi. "Ve boşanmayı bekleyen bir konuşma isteği dilinde" (s. 9, 77). Bol yinelemeli. Sayıklar gibi. Duygusal. Öykücül. Düzyazı şiir değil ama, düzyazısal gür dili var kitabın.

Tarihsel bir dönemi, dokunulmamış iç dünyasıyla, nerdeyse tek başına belgelediği için, çok önemli bir kitap.

ACILAR SONRASI YENİDEN DOĞUŞ

Yaşamın Ufuk Çizgisi (1982)'nde ise, artık o acı günler geride kalmış, ama o günler hiç unutulmamıştır. Böylece, ilk kitapla bu kitaptaki 46 şiir, gerçekte tek bir acının şiiridir. İlk kitapta yaşamı özleyen ergenlerin, sonra o tufandan birden kurtulsalar bile, yaşam kırgını olarak yaşamaları, bu arada doğayı özlemeleri... Ozan, buna bir simge olarak da, memleketi olan Akdeniz kıyılarını alır "ana rahmine yeniden döner gibi" (s. 87)... Denizi, gökteki ayı, portakal bahçelerini çok sever...

İkinci kitap bu anlamda bir dinginliği arar. Unutmayı dener... Bir yeniden doğuşu arar dünyaya... Kentten kaçışları içerir... Kaçamaz ama "kaçış şiirleri"dir boyuna. İki kez yeni doğmuş olarak, boyuna mutluluğu sorar. Şiirde ilk kez ölümden soluk alıp çevresine tek tük göz atar. "Oturup Bir Kıyı Kahvesi"ne doğaya bakar. Bir "Sevgili" yaşar. "Çerçi" şiiri yazar ilk kez. Akdeniz kıyılarındaki sıcak çocukluk anılarına döner. Bu arada da, ilk kitaptaki gençlerin neden öyle yaptıklarının arka penceresini sezdirir: İşsizliği, yoksulluğu, kenar mahalleleri...

Bütün bunları da, gene bire bir anlamla, apaçık güzel benzetmeler ve taze buluşlarla dizeleştirir. Yinelemeli.

İçtenlikten taşan... Boyuna söylüyor!.. Dökülüyor şiir ağzından.

Karabasanlardan, ölümden doğan bir ozanın şiirleridir *Yaşamın Ufuk Çizgisi*.

DOĞAYA DÖNÜŞ

Akdeniz Lirikleri ise; daha önceki iki kitapta zaman zaman görülen kaçış isteklerinin, doğa'ya kavuşmasıdır... Doğa burada mavi Akdeniz kıyılarıdır. Şiirin yüzünü gün ışığı dalar (s.160) artık... "Bedeni yağmur altında yıkanan bir çakıtaşı"dır (s.160)... Şiir, orada dinginlikle, sıcaktan uyuşmuş gibi gerinip esner... Nitekim bu şiirler kısa ve az dizelidir. Ozan, bunlarda kısa kısa doğaya uzanıp, dünyayı merakla, zevkle dinler. Yaşam felsefesine kaykılır. Kendisine yeni bir yaşam dengesi gözler... Kurmaca, zorlama bazı şiirlere de rastlanır. Bire bir anlatımını sürdürerek; kısa, bol, Akdeniz tabloları çizer.

Sevda Şiirleri de, ilk kitaptaki aynı kaçışın (özlemlerin), dünyayı anlamaya çalışmanın, kendisini sevdayla aramasıdır... Tümüyle aşk şiirleriyle doludur... İpince güzellmeler, taşkın sevgiler, dil dökmeler ve övmelerle, Osmanlı duyarlığında çekici yeni sevda şiirleri okunur. ⁴ Divan şiirlerini bugünkü Türkçeye çevirmiş gibi! Yeni bir eski ozan... Ama gerçekte, ilk kitabın duygusal kara şiirlerindeki o içsellik (lirizm), burada, klasik duygusallıkla bildiğimiz coşkun yerini alıyor. Abartılı ama inandırıcıdır bu şiirler. Yaşamın en güzel boyutlarından biri olan sevdanın acıları da, sonunda Divan şiirlerindeki gibi bütün yoğunluğuyla yaşanır. Ama, dünyanın anlamını, kargaşa (toplum) baskılarından nice sonra bu kez de aşk acıları sorgulatır!.. "Ben dünyanın yitiği, yaşamın üveyoğluyum / Acıyım, acıdan da öte bir şeyim belki " (s.192) dedirtir... Artık yaşam, "irin ve şiir"den (s.193) başka şey değildir...

Şiir, coşkun içsellikle bu kitapta, öncekilerdeki düzyazısal şiirliliğinden kurtulur, yakışığı olan sesle de zenginleşir. Kırık dizelere çok başarılı bazı örnekler de verir.

YENİ FIRTINA: BUNALTI

Ateşi Çalmayı Deneyenler İçin ise, "uzun dinginliklerden sonra gelen fırtına"dır (s. 223)... 32 parçalık ilk şiiri "Sonun Sonsuzluğu"nda, dünyadan büyük bir düş kırıklığı boşalır!.. "Dünya bir alıcı kuş gibi"dir (s. 226) "bu irinler dünya"sında (s. 224)!.. Ahmet Erhan, bu uzun mutsuz dizelerinde, Amerikalı sinema oyuncusu ve yöneticisi Sylvester Stallone gibidir artık. Şiirimizin Rambo'su... Kendini ve dünya tutsaklarını kurtarmaya gönüllü. Ama nasıl?.. Küskün ve patlamaya hazır. Gösterişli ve haklı. Duygusal ve akıllı. Döğüşçi ve barışçı. Doğal duygular, düşüncelerle baştan başa örülü. Konuşma dili ve mantığından içtenlikle yararlanma. Yaşam felsefesi iyice belirmeye başlamış ama intihar sözleri eden bir şiire evrilmiş! Havva'nın (Kybele'nin) son oğludur yüzyıllardır (s. 249, 253, 261)! Oysa ölümden doğmuştur; özlemlerle doğayı, sevgiliyi, toplumu yaşamıştır...

Genç yaşında dünyadan düş kırıklıklarına uğramış bir kitap bu. Yeniden ölüme (bu kez bunaltıya) yaklaşmış bir vadi.

Ama Ahmet Erhan; bütün bunları incelikli, ama gene de anlaşılır ve klasik duyarlıkta yaptığı için, zevkle

(acıyla) okunur. Yinelemeler (uzatmalar) bile yıldırılmaz okuyucuyu. Sıcak yalınlık yaşar. Kendini apaçık bulur herhalde söylene söylene... Şiirler, sonra sonra, çağımızın bunaltısını saptamaya da dönüşür! "Yurdum Gibi Yaralıyım" şiirleri de okunur.

Zeytin Ülkesi ise önceki şiirleri iyice yineleyen bir kitap!.. Bir önceki kitapta yer alan orta halli düzyazı şiir de öyleydi, onun gibi. Artık hep aynı umarsızlığı öğütüyordur. "Gitgide kendini biraz daha deşen şiir"dir (s. 309) azar azar... Yeni konular da arıyor gibidir.

Böylece Kuş Kanadı Kalem Olsa toplu şiirler kitabıyla Ahmet Erhan, bir gencin kendini dünyada aramasıdır. Yaşam acılarıyla baştan başa güzel olan bu şiirler gençlerin, ergenlerin seveceği bir kitaptır.

Yaşlılar da onda ayrı şiir tadı bulacaktır. ⁵

Ama yürek burkan toplumsal-politik bir tat.

¹ Ahmet Erhan; 1972'de ara verdiği öğrenimini 1976'da Ankara'da bir akşam lisesinde sürdürür, 1980'de bu liseyi bitirip Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde okur: Ahmet Erhan, *Alacakaranlıktaki Ülke*, 2. baskı, Lir Yayınları, Ankara, Nisan 1982, 93 sayfa. Ay.bak. *Yaşamın Ufuk Çizgisi* s. 61, *Kuş Kanadı Kalem Olsa* toplu şiirler kitabının arka kapağı.

² A. Erhan, *Kuş Kanadı Kalem Olsa*, toplu şiirler (altı kitap), Can Yayınları, İstanbul, 1984, 334 sayfa, 154 şiir.

³ Bu yazıdaki göndermeler *Kuş Kanadı Kalem Olsa* adlı toplu şiirler kitabından yapılmıştır.

⁴ Bu şiirlerden 16'sı, *H. Gösteri* dergisinin Ocak 1983 sayısında "Deniz Kızı İçin Şiirler" başlığı altında yayımlanmıştı. Adı geçen derginin Kasım 1982 - Mart 1983 sayılarındaki toplam 37 ozandan 87 şiir içinde, bunlar en iyi 10 şiirden biri görünüyordu: *Varlık*, Mayıs 1983/908, T. Uçarol, "Son Sayılarıyla Dergiler: Gösteri".

⁵ Ay. bak. Erdal Alover (1952)'nin bu yöndeki "Gül Çiçeğinin Anlattıkları" adlı şiiri üzerine bir yazı, T. Uçarol, "Ölen Gençlerin Anlattıkları", *Soyut*, Ağustos 1976/94. --- Ay. bak. aynı izlekte Hüseyin Haydar (1958)'in ilk şiir kitapları *Acı Türkücü* (Ödül Alan Kitaplar Yayınevi 1981), *Kara Şarkılar* (Yazko Yay. 1983).

Ayfer CENGİZ

S/AYIKLAMALAR IV

MORFİN

Nihayet şehirden uzak meskenime, daha doğrusu gizlenme yerime rahat ve huzur içinde yerleştim. Evimin küçüklüğü birçok kolinin açılmadan depoya istiflenmesini gerektirdi. Kitaplık oluşturuncaya kadar kitap kutularının da orada beklemesi sonucu okuma açlığı çektiğimi itiraf etmeliyim. Sabit Kemal Bayıldırın öğretmenim, kütüphanesinde yaptığı temizlik sırasında kenara koyduğu dergilerden getirmekle imdadıma yetişti.

Tarihlerine bakmaksızın (hangisi elime geçerse)her gün biraz biraz okurken göz oltama takılan, *Akatalpa*'nın Mart 2000 tarihli 3.sayısının ilk sayfasında S.KemalBayıldırın öğretmen “Şiirin Kişisi” isimli yazısında “ Attilâ İlhan’ın –Aysel Git Başımndan- adlı şiirinde ‘ben’ zamiri Attilâ İlhan yerine mi kullanılmış?”sorusuna “ sanmıyorum” diyor ve ekliyor : “Bu şiiri okudukça, benim imgelemimde bir mafya üyesi canlanır.”

“Şiiri değerlendirirken, şiir kişinin şairi ne kadar temsil ettiğine dikkat etmek gerekir.” diyerek, “şiirin şairiyle çakışması, aynı zamanda şiir kişinin şairle çakışması sonucunu doğurur” u vurguluyor Bayıldırın. Attilâ İlhan’ın şiirinde şair ile şiir kişinin çakışmadığına değiniyor. Çünkü A.İlhan’ın karanlık bir insan olmadığını, üstelik yakışıklı bir kişi olduğunu da ekliyor.

Buraya kadar Bayıldırın öğretmenin sözlerine katılıyorum, ancak A.İlhan’ın şiir kişinin “yasadışı bir çıkar örgütünün üyesi” olduğunda hem fikir değilim. Bende farklı çağrışımlar uyandıran bu şiirde Aysel’i seven ama sevdiği kadına verebilecek içsel güzellikleri olmadığı için karamsarlığa düşmüş, haliyle onu soğutmak ve uzaklaştırmak için kendine haksızlık etmekten çekinmeyen birini görüyorum imgelemimde. Hayatın hayhuyundan yorgun, kaygılarından dolayı ruhsal bir karanlığa gömülerek içten içe kendisiyle söyleşen ve belki de en çok ihtiyacı olmasına karşın; varlığını ‘çirkin,kötü’ ifadeleriyle karalayıp ben’ini aşktan ötelemektedir. İçsel kavgalarının içinden çıkılmaz bir hal almasından en çok kendisi rahatsızlık duymaktadır aslında. ”Aysel git başımndan ben sana göre değilim” demekle Aysel’e hak ettiği mutluluğu sunacak gücünün olmayışından duyduğu acıyı apaçık dışa vurmaktadır şair.

Ben bunları yazıyorken, yine *Akatalpa*'nın Nisan 2000 tarihli 4.sayısında Hüseyin Peker “Bursa’da Dante Olmak” isimli yazısında aynı konuya değinerek “...şair buraya nasıl geldi? Hangi toplumsal çeteler, şairi içine kapanık etti? Şair neresine bağırır? Üstüne örttüğü örtünün altında ne var?” diyerek şairin ruhsal yalnızlığından kaynaklanan karabasanlarına bir şekilde arka çıkmış oluyor.”Yaşam tüketti biz insanı” diye de ekliyor ilerleyen satırlarında.

Burada André Gide’nin “ yazmaya başlayınca en güç şey samimi olmaktır” sözünü anıyordum. Her ne kadar yaşadıklarımızdan yola çıkmış olsak da yazarken bilincin kurgu yetisi tozu dumana katabilir. Düşünülen ve duyumsananlar, kâğıda bambaşka türlü dökülerek bir çeşit “ olmanın görüntüsü”nü yaratabilir.

bir gülüşe şekil veren o elleriniz ağaçları kökünden söken
[bir çift kuş sanki
oysa ne kadar da küçük lateks kokulu o elleriniz
özel bir sorum olacak: ağzımın karanlık kısmıyla da
[ilgilenir misiniz?
bunu söylemek bir kadına evlenme teklif etmekten de zor
[benim için
dil de alanınıza giriyor değil mi temizliğine dikkat
[demiştiniz ya usta bir şair gibi
sessizlikle fırçaladım onu her gece kimse böyle güzel
[eğilmemişti ağzıma sizin gibi
ve bir süre ağrıyacak demiştiniz yüreğimi kastetmeyerek
kreşendolu bir ah kopmuştu içimde
ki dudaklarımın uyusukluğu geçmedi hâlâ bir öpücüğün
düşlerken ederini ben kaç morfin
sizse beyaz önlüğünüzle günışığına yeni çıkmış bir berfin
[gibiydiniz
aşk da bir hasta ilişkisi değil mi ki denedim rakı basarak
[geçmiyor işte
dün ki yıkılmıştı ümidim gökdelenim bir meta-fizik
[harikasıydı yıkılışı
bir *töz* bulutu halinde yıkılmıştı başka bir ümide zarar
[vermeden (bir yürek harikasıydı)
sonra siz girdiniz hayatıma görülmemiş bir doğallıkla
[yeşeren bir umut oldunuz

ahh, ağrıyan kalbimi çürük bir diş gibi bağladığım
[kapınızı
hızla çarparak yoksa siz de mi gideceksiniz?

A. İlhan gerçeklikte korkak, çirkin, umutsuz, sayrılı biri değilse de zaman zaman her insan gibi onun da ruhunda sıkışmalar,patlamalar olmuştur şüphesiz. “Ölümüm birden olacak seziyorum” demekle belki ani bir kalp krizini ya da tüm bu çatışma, yalnızlık, anksiyete ve suçluluğa rağmen bir adım öne çıkmakla kendiliğini inşa edecekken, vazgeçişini imlemektedir. Bu duruma S. Kierkegaard’ın söylemiyle kaygının “ ölüm yönelimli varlığı” işaret etmesi de diyebiliriz.

Şair, “Git başımndan Aysel, *seni seviyorum*” sözleriyle şiire son noktayı koyarken darbe vuruşunu yaparak, sevgisinin büyüklüğünü kaygılardan kurtarmak istemiş, hiçliğe sürüklenmesine izin vermemeye çalışmış belli ki. Diğer taraftan olumsuzladığı varlığını sevmeye devam edip etmemeyi Aysel’e bırakmakla, birini sevmenin onu dünyadan yalıtılmak, gölgesini sahiplenmek ve ölümcül bir sona doğru sürüklemek demektir’ e vardırıarak doğrudan hiçliğe işaret etmiştir. Hiçliğe kayıp gideceğini bile bile, aşkı yaşamayı istemek arasındaki gelgit zorluğunu A. İlhan bu şiiriyle açık bir şekilde vurgulamış oluyor. Ne diyeyim İlhanlığı daim olsun...

SON

sıcak havada
haiku yazar salyangoz
son bir çabayla

solgun yapraklar
boşluğun sancısını
toprağa taşır

böcekler işte
eksiltir şarkısını
kışlara çağır

kolları çıplak
korkuluklar bahçesi
beyaza keser

yitik gölgeler
gölü uyandıran kar
kendinden geçer

gök mü tutuşur
nice yağmurdan engel
söner şimşekler

otlar çiçekler
örter mi bunca yaşı
rüzgâra karşı

müjde ağacı
buzundan uç veren dal
yazla çırpılır

LAF-ÜL SALAD

Sen gidiyordun içine mavi
Ben saydam sefilliğimi sürerken

Vahşi hayvan tuzu ellerimizde
Killi toprak utancımız
Dev bir orman boyu sürükleneceğiz
Duvarlarının şenliği
Tırnaklarımızın varsımında

Ağlamayı öğrenirken
Hayatı ehlileştirdin
Dışlerinde kan tozu

Bilinmeyen iki yad, üç an
Sen kendine açılacaksın, olasılıklar
Bakacaksın bana
Zaafını yazacaklar

Yakının uzakacak
Uzlaşacaksın acılarınla
Sözünü tutmayım ben
Koy ver dönsün.

Konuş sözcükleri unutuyorum
Seni biliyorum
Seni anıyorum
Seni seviyorum
Konuş, seni susuyorum.

ENKAZI HEDİYE EDİLEN İNSANIN YAŞAMAK SERÜVENİ

bizler bu dünyanın yalnızca son kavgası, son küfrü ve
son kazası olabiliriz.

düstur

kılıfını çıkarmadan
beğenmek kaygılarında
ben size yalnızca
konuşmaklarınızdan bir kelime olduydum.
üç defa daha geçeceğim dünyanızdan.
ağır bir yük ile

yorgunluk

kalbim gittikçe ağırlaşan demir yumru.
birinciye
hava, cıva, bakır, kurşun..

bu defa havaya dan dan.

çember delik

kısa süreli kıymet vericilik,
hedefçilik, çoğu zaman isabetçilik.

tekerrür sebepli bilindik,
telaffuzu zor, gizlenik

bak!

sev kökü ile yaşandı
bütün hatadan demetler

bilinse de unutulana bir yanılığdır bu:
insan sevişmeden ilk bu yanılığı soyar teninden

zamanıdır gelir,
bağırış çağırışlı istek;
büyük ve boyalı kaygı düş yakamdan!

ikinciye de geçtiydim yollarınızdan,
evler, ağaçlar, kuşlar gördüyüm.

bazı adlar olduydu, ruhuma çarpıp kaçan,
aranmayan kaçak,

gözlerime sıçrayan güzel kanserim
sensin hep beyaz kuşları görmeme engel,

son kez geçtiydim,
taşınamaz halde idi,
kalpte mermi, yüzde cüzam.

ve oldukça geç bir anlamaktı,
yorgunluğun pay edilmemesi düsturuymuş buranın
ey ufak çember delik,
sana varana kadar hep çok sevdiler beni.

kaygan zeminde verilen savaş bitti.
renkleri yeniden parlatabilirsiniz.

bu defa güzel başa dan dan.

FACEBOOK ŞİİRLERİ

XXXIII.

Tamam kovulmak için katıldım yarışmanıza
Paravanın öte tarafında şeytan sırtıyordu
Dişlerini geçirmişti gülücükten bir hançerle
Siz yoktunuz, bayram tatilini hafta sonuyla öpüştürmüştü
[hükümet

Otobanlar pervasızdı
Köprüler Namık Kemal'i hatırlatıyordu nedense
Akşamlar erkenden çöktükçe Edison'u kalaylıyordum
Kalbim bir çocuğun altına kaçırması gibi sahipsizdi.

Paravanın berisinde kâbuslar cilveleşiyordu
Kama Sutra halt etmişti gördüğüm manzara karşısında
İşaret parmağını suratıma sallıyordu Azrail
Siz yoktunuz, aceleniz vardı doğal gaz faturasını yatırmak
[için
Sekiz haftadır devreden acılarınıza merhem arıyordunuz
[Loto kuyruklarında

Ben buradaydım, hep burada
İşaretlenmesi unutulmuş d şıkkı gibi

Sertaç GEREÇ

SON

Ölümün rengini arıyor gözlerin
Kum saatine sıkışan vakitlerde
Hükümsüz düşüyor ellerin
Taş döşeli yataklarda

Beyaz tüller geriliyor düşlerine
Ardında saklanan kayıp suretler
Vuruyor tutamadığın yeminlerine
Nedamet kapısından tövbeler

Bakışların gizleniyor loş ışıklara
Tutkulu yolculuğunda yalnızlığın
Akin ediyor serhattaki zakkumları
Onulmaz yaralarıyla gönlün

Alnında tavaf ediyor geçmişin
Soğuk izleri yolları aşındırarak
Uyuyan toprak değil bedenin
Zihnindeki kıyameti uyandırarak

ELMACIK SOPASI

buradan indiğimizde
karşımıza çıkan elma ağacı
gülüyor hâlimize
bedeni kesik kesik
dalları fenâ kırık
yapraklarına teslim etmiş
yaralarını

buradan indiğimizde
elma ağacının şakası yok
elinde, dalından bir sopa
vuracak başımıza başımıza

kaçalım, kurtuluş yok
elma ağacından,
belli ki bellemiş ismimizi
sanki biz karalamışız
bir kalp ile o nârin bedenini!

gülme elma ağacı gülme!
vurma elma ağacı vurma!

Fatih AKÇA

GÜLLER VE ATLAR

annem, otel örüyor yalnızlığımıza
gül eğiriyor kirmenden, içime dokuyor
elleri Allah'ın evidir, rahmidir yeryüzünün
o düpedüz çılgınlık bir şiirin peygamberidir
annem, avuçlarında atlar beslemiş sürüyor
çocukluğumun üşümüş saçlarına
beni bu insanlara verme, beni buralarda koyma

benzim nar döküyor kimse bilmez

dediler: sen bir yalnızlık şemsiyesi aç bize
uzun yollardan ve kalabalık atlardan geliyoruz

çıt sesini çağırdım, içimde kocaman orman boşluğu
kuşlar hep başka şairlerin şiirinde uçuyor, ne güzel
kimliksizim, beni düştüler nüfustan, sayılmıyorum artık
nereye gitsem orada hep eksik tabureler, sohbetler, çaylar

annem kuş topluyor şiirime

Yayın Yönetmeni	: Ramis Dara	Katkı Payı	: 25 TL.
Yayın Danışmanları	: İhsan Üren, Gültekin Emre, Serdar Ünver, Yalçın Oğuz.	Posta Çeki	: Ramis Dara adına açılmış 6025702 numaralı hesap.
Yayın Adresi	: İncirdibi Sok. Baysan Sitesi No 6 C Blok D. 7 Güzelyalı – BURSA	Banka hesabı	: Ramis Dara adına Finansbank Fomara Şubesindeki 21329696 numaralı hesap.
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Tülay Elal Muş (Barış Mah. Adalet Sok. Adaletkent Sitesi H Bl. D: 3 Nilüfer – BURSA)	Baskı	: Akın Erim Matb. Hocalızade Cad. 7/27 Setbaşı – BURSA
Yazışma Adresi	: PK 68 16361 Ulucami – BURSA		
Yayın Türü	: Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 – 7685		
E- Posta	: akatalpa@hotmail.com		

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi *Akatalpa* (www.akatalpa.com), şair ve yazarlarının başışladıkları telifler, İhsan Üren'in ve başka bazı şiir dostlarının sürekli katkısıyla yayımlanmaktadır.

